

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně Lenky Kaniové a soudců Ivo Pospíšila a Michala Bobka v právní věci žalobce: **H. X. H.**, zastoupen Mgr. Ondřejem Fialou, advokátem se sídlem Václavské náměstí 66, Praha 1, proti žalované: **Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců**, se sídlem nám. Hrdinů 3, Praha 4, o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 28. 2. 2023, č. j. MV-16199-5/SO-2023, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 9. 8. 2023, č. j. 31 A 11/2023 - 58,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se zamítá**.
- II. Žalobce **nemá právo** na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Žalované se náhrada nákladů řízení **nepřiznává**.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci a rozsudek krajského soudu

[1] Ministerstvo vnitra (dále jen „prvostupňový orgán“) obdrželo dne 18. 2. 2020 od Policie České republiky, Policejního prezidia ČR, Ředitelství pro mezinárodní policejní spolupráci, Odboru operativní spolupráce (dále jen „Policie ČR“) informaci o tom, že byl žalobce, držitel oprávnění k trvalému pobytu na území České republiky, dne 4. 2. 2020 kontrolován na mezinárodním letišti Praha-Ruzyně, přičemž zde došlo ke zjištění, že byl správními orgány Polska zapsán do Schengenského informačního systému; podílel se totiž v organizované skupině na distribuci a pašování drog obsahujících metamfetamin. Prvostupňový orgán proto rozhodnutím ze dne 6. 12. 2022, č. j. OAM-5629-13/ZR-2022 zrušil žalobcovo povolení k trvalému pobytu na území České republiky podle § 77 odst. 2 písm. e) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně

některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“), a stanovil mu lhůtu k vycestování v délce 30 dnů.

[2] Rozhodnutím ze dne 28. 2. 2023, č. j. MV-16199-5/SO-2023 (dále jen „napadené rozhodnutí“) zamítla žalovaná odvolání žalobce a potvrdila prvostupňové rozhodnutí. Proti napadenému rozhodnutí podal žalobce žalobu ke Krajskému soudu v Hradci Králové (dále jen „krajský soud“), který ji zamítl.

[3] Krajský soud i přes námitku žalobce vyhodnotil, že správní orgán prvního stupně zahájil řízení o zrušení žalobcova trvalého pobytu až poté, co mu Polská republika poskytla dodatečné informace k povaze a závažnosti trestného činu, za který byl žalobce odsouzen. Uzavřel proto, že se správní orgány dostatečně zabývaly hodnocením dodatečně poskytnutých podkladů a správně vyhodnotily jednání žalobce jako rizikové a způsobilé narušit veřejný pořádek a postupovaly tak v souladu s § 77 odst. 2 písm. e) zákona o pobytu cizinců. Soud neshledal důvodnou ani námitku žalobce, že správní orgány neobstaraly dostatek podkladů pro rozhodnutí o zrušení jeho trvalého pobytu, včetně posouzení zásahu rozhodnutí do jeho práva na soukromý a rodinný život.

II. Důvody kasační stížnosti a vyjádření žalované

[4] Žalobce (stěžovatel) podal proti rozsudku krajského soudu kasační stížnost z důvodů podle § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“).

[5] V kasační stížnosti předně namítl, že krajský soud nesprávně posoudil dostatečnost zjištění, která provedly správní orgány. Jedná se totiž o řízení zahájené z moci úřední, kterým má být uložena povinnost, správní orgány jsou proto povinny zjišťovat rozhodné okolnosti jak ve prospěch, tak v neprospěch účastníka řízení. K pochybení mělo dojít zejména tím, že nebyl proveden jeho výslech, ani nedošlo ke zjišťování jeho soukromých a rodinných vazeb na českém území.

[6] Nesouhlasil ani s posouzením, které provedl krajský soud ohledně naplnění podmínek pro zrušení oprávnění k trvalému pobytu dle § 77 odst. 2 písm. e) zákona o pobytu cizinců. Žalobce byl v Polsku odsouzen již v roce 2017, avšak správní orgány nezjišťovaly v řízení žádné informace, které by osvětlily skutečnost, zda žalobce v aktuální době ohrožuje veřejný pořádek.

[7] Současně uvedl, že rozhodnutí správních orgánů i krajského soudu jsou nepřezkoumatelná pro nedostatek důvodů.

[8] Žalovaná se ve svém vyjádření plně ztotožnila se závěry krajského soudu.

III. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[9] Nejvyšší správní soud při posuzování kasační stížnosti hodnotil, zda jsou splněny podmínky řízení, přičemž dospěl k závěru, že stížnost má požadované náležitosti, byla podána včas, oprávněnou osobou, je tedy projednatelná.

pokračování

[10] Kasační stížnost **není** důvodná.

[11] Poté přezkoumal napadený rozsudek krajského soudu v rozsahu kasační stížnosti a v rámci uplatněných důvodů, ověřil přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlídnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.). Tyto vady v rozsudku neshledal.

[12] Stěžovatel v kasační stížnosti namítl nepřezkoumatelnost rozsudku krajského soudu, kasační soud se tedy předně zabýval tímto důvodem. Kasační stížnost lze podat z důvodu tvrzené nepřezkoumatelnosti spočívající v nedostatku důvodů rozhodnutí, popřípadě v jiné vadě řízení před soudem, mohla-li mít taková vada za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé.

[13] Nejvyšší správní soud při posuzování přezkoumatelnosti rozhodnutí vychází z ustálené judikatury Ústavního soudu (např. nálezy ze dne 20. 6. 1996, sp. zn. III. ÚS 84/94, č. 34/1996 Sb. ÚS, a ze dne 26. 6. 1997, sp. zn. III. ÚS 94/97, č. 85/1997 Sb. ÚS), podle níž jedním z principů, které představují součást práva na řádný a spravedlivý proces (čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod, čl. 1 Ústavy), jež vylučuje libovůli při rozhodování, je povinnost soudů své rozsudky řádně odůvodnit (ve správním soudnictví podle § 54 odst. 2 s. ř. s.). Nejvyšší správní soud neshledal, že by v řízení před krajským soudem k takovým vadám došlo.

[14] Současně je ovšem nutné zdůraznit, že nepřezkoumatelnost rozhodnutí pro nedostatek důvodů musí být vykládána ve svém skutečném smyslu, tj. jako nemožnost přezkoumat určité rozhodnutí pro nemožnost zjistit v něm jeho obsah nebo důvody, pro které bylo vydáno (srov. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 2. 2008, č. j. 7 Afs 212/2006 - 76, publikované pod č. 1566/2008 Sb. NSS). Takovou vadou však rozsudek netrpí.

[15] Klíčovou otázkou daného případu je tedy posouzení povahy a závažnosti trestného činu stěžovatele, tj. intenzity narušení veřejného zájmu, na straně jedné, a přiměřenost dopadu rozhodnutí žalované o zrušení povolení k trvalému pobytu na území České republiky do soukromého a rodinného života stěžovatele, na straně druhé, a to v kontextu provedení dostatečných skutkových zjištění ze strany správních orgánů.

[16] Nejvyšší správní soud na tomto místě připomíná, že podle § 77 odst. 2 písm. e) zákona o pobytu cizinců „*Ministerstvo zruší platnost povolení k trvalému pobytu, jestliže cizinec je zařazen do informačního systému smluvních států a příslušný orgán, který cizince do tohoto systému zařadil, poskytne dodatečné informace, po jejichž vyhodnocení lze mít za to, že trvá důvodné nebezpečí, že by mohl při svém pobytu na území jiného smluvního státu ohrozit jeho bezpečnost nebo závažným způsobem narušit veřejný pořádek, za podmínky, že toto rozhodnutí bude přiměřené z hlediska jeho zásahu do soukromého nebo rodinného života cizince.*“ Z toho plyne, že vyhodnocování dodaných informací v případě rušení pobytových oprávnění z důvodu možného narušení veřejného pořádku musí probíhat přísně individuálně, aby došlo k naplnění podmínek čl. 9 odst. 3 č. směrnice 2003/109/ES o právním postavení státních příslušníků třetích zemí, kteří jsou dlouhodobě pobývajících

rezidenty (dále jen „směrnice 2003/109/ES“), srov. rozsudek kasačního soudu ze dne 23. 7. 2020, č. j. 2 Azs 144/2020 - 33.

[17] Podle čl. 9 odst. 3 směrnice 2003/109/ES platí, že „[č]lenské státy mohou stanovit, že dlouhodobě pobývajícím rezident nemá nadále nárok na právní postavení dlouhodobě pobývajícím rezidenta, ohrožuje-li vzhledem k závažnosti protiprávního jednání, kterých se dopustil, veřejný pořádek, avšak uvedené ohrožení není důvodem k vyhoštění ve smyslu článku 12.“ Zde odkazovaný čl. 12 směrnice pak stanoví, že „[č]lenské státy mohou učinit rozhodnutí o vyhoštění dlouhodobě pobývajícím rezidenta pouze tehdy, představuje-li uvedená osoba skutečné a dostatečně závažné ohrožení veřejného pořádku nebo veřejné bezpečnosti.“

[18] Výkladem pojmu „závažné narušování veřejného pořádku“ se Nejvyšší správní soud ve své rozhodovací činnosti již mnohokrát zabýval. Například ve svém rozsudku ze dne 18. 4. 2013, č. j. 5 Azs 73/2011 - 146 (publ. pod č. 2882/2013 Sb. NSS) vyslovil názor, že „[p]okud správní orgán zvažuje, zda za závažné narušování veřejného pořádku ve smyslu § 87l odst. 1 písm. a) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky, pokládat konkrétní trestnou činnost držitele povolení k trvalému pobytu, musí mj. zohlednit, kdy k této trestné činnosti došlo, tedy jaká doba od spáchání trestných činů uplynula a zda držitel povolení k trvalému pobytu vedl od té doby řádný život“.

[19] Stěžovatel první kasační námitkou brojí proti způsobu, jakým krajský soud posoudil dostatečnost zjištěného skutkového stavu správními orgány. Má totiž za to, že postupovaly nedostatečně, nevěnovaly se následkům rozhodnutí v jeho soukromém a rodinném životě, ani neprovedly jeho účastnický výslech, přitom je právě tento důkazní prostředek běžně využíván k objasnění obdobných skutečností. Uvedl současně, že správní orgány i krajský soud pochybily, pokud se spokojily pouze se zjištěními, která svědčí v neprospěch stěžovatele.

[20] Nejvyšší správní soud připomíná, že je to správní orgán, kdo je v řízení, ve kterém má být z moci úřední uložena povinnost (v tomto případě byla stěžovateli společně se zrušením platnosti jeho povolení k trvalému pobytu zároveň uložena povinnost vycestovat z území České republiky ve stanovené lhůtě), povinen opatřit si náležité podklady pro své rozhodnutí a postupovat tak, aby byl zjištěn stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti. Tato jeho povinnost je doplňována povinností účastníků řízení poskytnout veškerou potřebnou součinnost, případně označit důkazy na podporu svých tvrzení (§ 50 odst. 2 a 3 a § 52 v návaznosti na § 3 správního řádu), avšak ani pasivita cizince ve správním řízení nezbavuje správní orgány jejich zákonné povinnosti k dostatečnému zjištění skutkového stavu (viz např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 11. 2020, č. j. 1 Azs 284/2020 - 19 a ze dne 25. 5. 2016, č. j. 1 Azs 81/2016 - 33). Obecná povinnost správních orgánů opatřovat podklady pro rozhodnutí a postupovat tak, aby byl zjištěn stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, jde v tomto případě „ruku v ruce“ s povinností účastníků řízení poskytnout veškerou potřebnou součinnost, případně označit důkazy na podporu jejich tvrzení (viz § 50 odst. 2 a § 52 v návaznosti na § 3 správního řádu). Správní orgán při zjišťování podstatných skutečností zpravidla může vycházet jen z toho, co uvede a osvědčí účastník; ani v řízení zahajovaném z moci úřední nelze po správním orgánu nelze požadovat, aby pouze z vlastní iniciativy vyhledával všechny myslitelné důkazy, které by prokazovaly skutečnosti svědčící ve prospěch stěžovatele, pokud sám stěžovatel takové skutečnosti neoznačí.

pokračování

[21] Kasační soud z obsahu správního spisu zjistil, že správní orgán stěžovateli umožnil, aby se seznámil s podklady obsaženými ve správním spisu před vydáním rozhodnutí; tohoto práva využil (prostřednictvím svého právního zástupce) a sdělil pouze obecné skutečnosti ke své integraci v České republice, a sice to, že si zde již přivykl a má zde mnoho přátel. Ve vyjádření kritizoval omezenost obsahu správního spisu, žádné důkazy, které by svědčily v jeho prospěch, však nenavrhoval ani nepředložil. Samotným obsahem správního spisu byla dokumentace týkající se stěžovatelovy trestné činnosti v Polsku, včetně překladu rozsudku. Bylo tedy i na samotném stěžovateli, aby nabídl důkazy o tom, že v jeho případě existují překážky bránící zrušení povolení k trvalému pobytu, například i z důvodu nepřiměřeného zásahu do soukromého a rodinného života (srov. rozsudky kasačního soudu ze dne 25. 9. 2020, č. j. 4 Azs 171/2019 - 25, či ze dne 18. 2. 2022, č. j. 1 Azs 189/2021 - 37) nebo konkrétních skutečností, které by prokazovaly, že jeho pobyt na území nebude *per se* ohrožením veřejného pořádku; to však neučinil.

[22] Správní orgány ani krajský soud proto nepochybily, pokud porovnávaly pouze stěžovatelova obecná tvrzení o zásahu do jeho soukromého a rodinného života, i výsledek tohoto poměření byl správný. Již správní orgán prvního stupně se přiměřeností zásahu zabýval a uzavřel, že je stěžovatel svobodný a bezdětný; ten během správního řízení správním orgánům nesdělil žádné další konkrétní rodinné či jiné vazby nebo zájmy, které jej pevně pojí s územím České republiky a které by napadeným rozhodnutím mohly jakkoliv utrpět. Netvrdil a ani neprokazoval, že by na území vykonával nějakou ekonomickou činnost a měl tedy legální zdroj příjmů (zejména pokud byl odsouzen za trestnou činnost, kterou sledoval ekonomický prospěch), či že by nějaká osoba byla na něm jakkoli závislá (a to například svou výživou, péčí či ekonomicky). Samotné tvrzení, že na území pobývá mnoho let a má zde přátele, je natolik nekonkrétní, že nemůže samo o sobě vést k závěru o nepřiměřenosti dopadu napadeného rozhodnutí do jeho soukromého nebo rodinného života.

[23] Nejvyšší správní soud odkazuje na svoji ustálenou judikaturu, z níž vyplývá, že postačuje, pokud se správní orgány výslovně zabývají pouze těmi kritérii posouzení přiměřenosti zásahu rozhodnutí do stěžovatelova soukromého a rodinného života ve smyslu § 174a zákona o pobytu cizinců, k nimž se pojí skutečnosti uváděné cizincem či skutečnosti jednoznačně vyplývající z obsahu správního spisu (viz rozsudky ze dne 26. 2. 2014, č. j. 8 As 109/2013 - 34, a ze dne 4. 4. 2019, č. j. 9 Azs 72/2019 - 32). Těmto požadavkům správní orgány dostály a neopomněly žádná zásadní hlediska ze stěžovatelova soukromého a rodinného života, jež byla v dané věci relevantní, ostatně k týmž závěrům dospěl už i krajský soud.

[24] K tomu se pojí i další dílčí námitka stěžovatele, která míří proti neprovedení jeho účastnického výslechu. Ve shodě s krajským soudem lze uvést, že tento důkazní prostředek není hlavním, ani obligatorním nástrojem k posouzení věci a slouží spíše k odstranění rozporů ve skutkových zjištěních; soud proto přiléhavě uzavřel, že bylo na žalobci, aby místo námitky neprovedení výslechu skutečně sdělil relevantní a konkrétní informace, které by skutkový stav dostatečně osvětlily, srov. například rozsudek kasačního soudu ze dne 11. 5. 2020, č. j. 3 Azs 93/2018 - 34: „*Správním orgánům nelze ani vytýkat, že neprovedly důkaz účastnickým výslechem žalobkyně. V řízení o zrušení platnosti povolení*

k trvalému pobytu zákon správnímu orgánu provést obligatorně výslech účastníka řízení neukládá. Jak soud již dříve konstatoval (srov. např. rozsudek ze dne 14. 8. 2018, č. j. 4 Azs 153/2018 - 57), v tomto typu řízení bývá zpravidla dostatečné písemné sdělení relevantních okolností vztahujících se k rodinnému a soukromému životu cizince (a to tím spíše, pokud je již v řízení před správními orgány zastoupen advokátem). Účastnický výslech bude nutno zpravidla provést k návrhu účastníka, a pokud to současně bude nutné za účelem odstranění rozporů ve skutkových zjištěních. Žádná z těchto situací však v nynějším řízení nenastala – žalobkyně svůj výslech nenavrhl a o zjištěných skutkových okolnostech nepanoval spor.“

[25] K využití a vyhodnocení dodatečně poskytnutých informací polskou stranou kasační soud na tomto místě pouze konstatuje, že žalovaná ve svém rozhodnutí důkladně popsala, že zápisu informací o stěžovateli došlo do Schengenského informačního systému dne 1. 10. 2019, přičemž tento údaj byl platný do 4. 9. 2023. Polská republika zanesla do tohoto systému údaje o stěžovateli na základě rozsudku Krajského soudu ve Varšavě ze dne 11. 9. 2017, sp. zn. VIII K 140/16, a rozsudku Odvolacího soudu ve Varšavě ze dne 20. 4. 2018, sp. zn. II AKa 53/18, kterými byl odsouzen k souhrnnému trestu odnětí svobody v trvání tří let. Z překladu rozsudků, které jsou obsaženy ve správním spisu také plyne, že stěžovatel byl součástí organizované zločinecké skupiny zaměřené na páčání trestné činnosti spočívající ve výrobě a dodávkách značného množství psychotropní látky ve formě metamfetaminu do států Společenství (a to i České republiky). Na trestné činnosti se podílel *značnou mírou*, a to přímo výrobou uvedené látky, ve zjištěném množství o hmotnosti alespoň 26 kg.

[26] Žalovaná ve svém rozhodnutí neopomněla zmínit ani to, že stěžovatel nevyjádřil nad svým jednáním lítost, nesnažil se správní orgány ujistit o tom, že trestné činnosti již zanechal a žije již řádným způsobem života, a uzavřel, že riziko narušení veřejného pořádku převažuje nad zásahem do stěžovatelova rodinného a soukromého života. Žalovaná na základě těchto poznatků vyhodnotila, že se stěžovatel dopustil velmi závažné trestné činnosti, která ohrožovala zájmy České republiky; je tak namístě na tuto činnost reagovat zrušením stěžovatelova povolení k trvalému pobytu.

[27] Stěžovatel rovněž namítl, že se vykonáním části trestu odnětí svobody napravil a že nadále již vede řádný život. V zásadě tedy argumentuje, že v důsledku uplynutí času od svého odsouzení a absence jakéhokoli dalšího protiprávního jednání osvědčil, že již závažným způsobem nenarušuje veřejný pořádek ve smyslu zákona o pobytu cizinců. Ani tuto námitku neshledal Nejvyšší správní soud důvodnou.

[28] Jakkoli správní orgány rozhodovaly s jistým časovým odstupem od spáchání trestného činu, nesnížila se společenská škodlivost jednání stěžovatele natolik, že by bylo možné považovat rozhodnutí o zrušení povolení k trvalému pobytu na území České republiky ve smyslu § 77 odst. 2 písm. f) zákona o pobytu cizinců za neadekvátní. Jak již konstatoval Nejvyššího správní soud v rozsudku ze dne 19. 10. 2016, č. j. 2 Azs 147/2016 - 30, stěžovatel si měl být vědom eventuálních důsledků svého protiprávního jednání, a to i na úrovni zákona o pobytu cizinců.

[29] Skutečnost, že v době rozhodování kasačního soudu se již v Schengenském informačním systému nově nevyskytuje (od 4. 9. 2023) záznam o stěžovatelově činnosti,

pokračování

není pro učiněné závěry rozhodující. Vzhledem k tomu, že správní orgány rozhodují podle skutkového a právního stavu daného ke dni vydání svého rozhodnutí, nemá na jeho přezkoumání pozdější změna okolností žádný vliv. V době, kdy správní orgány rozhodovaly, šlo o časově relevantní skutečnosti i s ohledem na dobu výkonu trestu odnětí svobody stěžovatele v Polsku.

[30] V obecnosti odpovídající míře uvedených stížnostních tvrzení tak Nejvyšší správní soud shrnuje, že správní orgány zjistily vyčerpávající množství informací ze stěžovatelovy rodinné, ekonomické i společenské sféry a postavily je vůči důvodu zrušení platnosti povolení k trvalému pobytu. V tomto směru pak neopomněly zohlednit, že se stěžovatel dopustil závažné drogové kriminality. Právě proto dovodily, že převážil veřejný zájem spočívající v ochraně společnosti před drogami a negativními jevy s nimi spojenými nad individuálními zájmy stěžovatele. Na skutková zjištění správních orgánů v napadeném rozsudku přílehavě odkázal i krajský soud právě při posuzování přiměřenosti dopadu rozhodnutí do stěžovatelova soukromého a rodinného života podle § 174a zákona o pobytu cizinců. Další skutková zjištění, z nichž jak správní orgány, tak i posléze krajský soud, vyšly, jsou detailně vylíčena v napadeném rozsudku, aniž je třeba je na tomto místě opětovně reprodukovat.

IV. Závěr a náklady řízení

[31] Nejvyšší správní soud neshledal kasační námitky stěžovatele důvodnými. Jelikož v řízení nevyšly najevo ani žádné vady, k nimž musí soud přihlížet z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.), zamítl kasační stížnost jako nedůvodnou (§ 110 odst. 1 věta druhá s. ř. s.).

[32] O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 1 za použití § 120 s. ř. s. Stěžovatel nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti, neboť ve věci neměl úspěch. Procesně úspěšné žalované pak nevznikly v řízení náklady přesahující rámec nákladů její běžné úřední činnosti. Náhrada nákladů řízení se jí proto nepřiznává.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 30. listopadu 2023

Lenka Kaniová
předsedkyně senátu